

POHAMOWANY (27) *part praet pass pf*

pohamowany (19), **pohamowan** (8).

Oba o oraz pierwsze a jasne (w tym w a 1 r. błędne znakowanie). W formie złożonej -an- (18), -ån- (1); -an- : -ån- BibRadz (1:1). ◇ W formie niezłożonej -ån, -ån-.

sg m N (praed) pohamowan (3). ◇ f N (praed) pohamowanâ (8), pohamowana (3); -â RejZwierc (3), BudBib, ModrzBaz, WerGość; -â : -a SarnStat (2:3). ◇ n N pohamowan(e) (1). ◇ pl N m pers pohamowani (9). subst m (praed) pohamowané (1) SarnStat, pohamowany (1) RejZwierc. f (praed) [pohamowan(e)], pohamowany (1) RejZwierc.

Składnia dopełnienia sprawcy: pohamowan(y) od kogo (2) BibRadz, WujNT, przez kogo (1) CzechEp. Sł stp, Cn brak, Linde XVII w. s.v. pohamować.

1. *Zatrzymany w drodze [od czego] (1) : Zâ wołâ Bożâ pohámowáni fâ od niektorey kráiny [Cf Zátym gdy przyfzli do Mifyey/ kušili fię wnidź do Bithyniey/ ale im Duch nie dopuścił. Act 16/7]. BibRadz Act 16 arg.*

2. *Powstrzymany, powściągnięty, poskromiony; opanowany (26) :*

pohamowan od czego (1): Mniemiał Korneliusz/ żeby w Piętrz coś Bozkiego było: y przetoż fłufznie od pokłonu był pohámowan. WujNT 440.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): A przelzedfzy Phrygiâ y kráinę Gáláckâ/ pohámowáni fâ [vertati sunt] od Duchá świętego/ áby nie mowili fłowâ w Azyey. WujNT Act 16/6.

a. *O złym postępowaniu, namiętnościach i emocjach (23) : Aby gwałtowników śmiałość była pohámowanâ [Ut violentorum audacia refrenetur JanStat 603]/ vftáwiamy: iż [...] SarnStat 604, 294, 494, 617.*

pohamowan(y) od czego (3): CzechEp 369; Tâk iálnâ przeftrogâ duchá Bożego/ od wŕzelâkiego nierządneho towarzysfstwa/ z tym światem złośliwym/ bywâią wierni pohámowáni. NiemObr 12; ReszPrz 62.

pohamowany z czego (1): RejZwierc 36 cf Szereg.

pohamowany przez co (1): á iáko mowilâ áby przez listy bylâ pohámowana onâ iego myfl zła ktorâ byl vmyflil przeciw Iudom [cum epistola convertatur cogitatio eius mala] BudBib Esth 9/25.

pohamowan(y) czym (11): A ták fmyflty nâfze iefli nie będâ rozumem pohámowany/ tedybychmy pewnie byli niewolniki v nich. RejZwierc 80v, B, 28, 76, 262; Abowiem to być nie może/ áby tácy iákiemi práwy ábo kárnościami pohámowani być mogli/ ktorzy tákiey rospuŕtnoścí á złoścí z młodych lat fwoich przywykli. RejPosWstaw [41³]v; ModrzBaz 25; CzechEp 369; NiemObr 12; ReszPrz 62; á wŕzákóz niepohámowana poządliwość/ by nie bylâ pohámowana fstarániém fprawiedliwoścí [effrenata tamen cupiditas, nisi iustitiae conatus subverteret JanStat 225]/ tedyby záprawdę zgodâ y pokóy między ludźmi zginęłâ. SarnStat 138. Cf Frazâ.

pohamowan w czym (1): [Antyjoch] y przeciw Rzymiánom potym choćiâz w częścí walczył/ y to co do nich należało złupił w Egipcíe/ y do domu fwe⁸⁰ odwoił: choćiâz zâs byl w tym y od tego przez Rzymiány pohámowan CzechEp 369.

W charakterystycznych połączeniach: pohamowany(-a, -e) kradzieży i fałsze jawne, luksus, myśl zła, nieposłuszeństwo i rebellio, poządliwość, smysły, śmiałość (2), wszeteczności, złość (3), zuchwalstwa i

gwałty; pohamowany od nieządnego towarzystwa, od swej woli; pohamowany przez listy; pohamowany karnością (2), panowaniem, prawem (3), przestroą ducha Bożego, rozkazowaniem, rozumem (3), srogością kaźni, staraniem sprawiedliwości; pohamowany urzędnie.

Fraza: »swawola (a. swowolność) pohamowana jest (a. być może)« [w tym: czym (1)] (3): tedyć koniecznie trzeba wyneż zącząc: ponieważ ludźi złościwych/ ktorzi niemáią áni ná Bogá áni ná ludźi żadnego baczenia/ śwowolność źle czynienia ináčzey pohámowana być niemoże [licentia malefaciendi aliter coerceri non queat] *ModrzBaz* 108; *WerGośc* 265; *SarnStat* 327.

Szeregi: »pohamowany i powściągniony« (1): A przeto ná to łą wczynione Seymy/ áby ci ktorzy práwy á śwprawiedliwościami ludzkimi łzáfuią/ gdzieby s praw połpolitych wykracźáli/ [...] áby byli s thego pohámowani/ y onemi wędzidły ná nie z dawná wftáwionemi y nápiśánemi/ áby byli powściągnieni. *RejZwierc* 36.

»pohamowan(y) i zadzierżan(y)« (2): ABy nápotym złość potwarców y krzywoprzyśięźców/ śwawola była pohámowana y ządzierżána [calumniatum iniquitas, et periuriorum licentia refraenetur et cohibetur *JanStat* 508]/ wftáwiamy przez ninieyży list: iż [...] *SarnStat* 327 [*idem:* pohámowana] 766.

[»pohamowany i zastanowiony«: abyście w.m. [...] do tego się wszyscy przyczynili, jakoby te różnice i te waśnie a rozterki domowe pohamowane i zastanowione być mogły *Diar* 1566 58.]

W przen (2) : ábyś tym ochotniey kopał á robił w tey winnicy Bożey/ áby oni wieprzowie dzicy/ ktorych y w domowych oborach łnadź dofyć mamy/ y około náłzych gránic pełno ich wźędy ryie/ wźdy mogli być iákokolwiek pohámowani. *RejZwierc* 119v.

Wyrażenie: »wędzidły pohamowany« (1): gdy iuż ieft krotce wypisan żywot młodego á poczćiwego człowieká [...] / y iáka ieft náturá iego/ á iákiemi by/ teź wędzidły pohámowana mogła być *RejZwierc* 28.

b. *Zatrzymany w dalszym rozwoju* (1) : Niemniey y wolne żeglowanie ku łzkodźie R.P. tedy dla iego [króla duńskiego] Freybiterow pohámowane ieft *MycPrz* II Cv.

Synonimy: 2. powściągniony, uskromiony, zadzierżany, zatrzymany, zawściągniony.

Cf **NIEPOHAMOWANY, POHAMOWAĆ**